

Virksomhetsplan 2025 - 2026

NORESUND BARNEHAGE

Innholdsfortegnelse for virksomhetsplan 2025-2026 Noresund barnehage

Hovedpunkt	Underpunkter	Side nr.
Forside		1
Innholdsfortegnelse		2-3
Hjertelig velkommen til Noresund barnehage og et nytt barnehageår.	❖ Barnehagens visjon	4
Barnehagens verdigrunnlag		5-6
Innledning	❖ Virksomhetsplan er:	6
FAU og SU	❖ Representanter og deres kontakt informasjon	7
Oversikt over personalet	❖ Kontakt informasjon til personalet	8
Barnehageruta 2025 - 2026	❖ Oversikt over fastsatte ferie og planleggingsdager	9
Årshjul for Noresund barnehage	❖ Fastsatte arrangement med dato	10-11
Dagsrytmen	❖ Slik ser dagen vår ut i barnehagen	12
Planverk barnehagen forholder seg til	❖ Oppramsing av våre overordnede planverk og planer	12
Voksenrollen		13
Satsingsområder for barnehageåret 2025 - 2026	❖ Språk ❖ Livsmestring og helse ❖ Sosial kompetanse	14 15-16 17 - 19
Rammeplan for barnehagen	❖ Lek, læring og vennskap ❖ Omsorg ❖ Danning ❖ Barns medvirkning ❖ Progresjon	20 – 21 22 23 24 25

	❖ Dokumentasjon og vurdering	25 – 27
	❖ Barnehagens 7 fagområder	28
Progresjonsplaner i forhold til de 7 fagområdene i rammeplan knyttet opp til barnas alder og utviklingsnivå	❖ 1 – 2 åringen	29
	❖ 2 – 3 åringen	30 – 31
	❖ 3 – 4 åringen	32 – 33
	❖ 5 – 6 åringen	34 – 35
Overganger	❖ Oppstart i barnehagen	36
	❖ Overgang mellom avdelingene	36-37
	❖ Overgang mellom barnehage – skole og sfo	38
Foreldresamarbeid	❖ Daglige kontaktpunkter – henting / levering og transponder	39
	❖ Informasjonsmøte til nye foreldre	
	❖ Oppstarts samtale	
	❖ Utviklingssamtaler	
	❖ foreldremøter	
	❖ FAU	
	❖ SU	
Andre naturlige samarbeidspartnere	❖ Opppramsing av disse	40
Trafikksikker kommune og barnehage	❖ For Noresund barnehage vil dette bety:	41
BTI	❖ Bedre tverrfaglig innsats – informasjon til foresatte	42
Miljøfyrtårn	❖ Miljøpedagogisk arbeid i barnehagen	43-44
Krødsherad kommunes hjemmeside	❖ Informasjon knyttet opp til barns oppvekst i Krødsherad kommune	45

HJERTELG VELKOMMEN TIL NORESUND BARNEHAGE OG ET NYTT BARNEHAGEÅR!

BARNEHAGENS VISJON:

«Vennskap, læring, lek og latter
blir til slutt en samling skatter»

Vi ønsker og jobber for at barnehagen skal være et trygt og godt sted å være for barn, foresatte, ansatte og andre som er inntatt i vår hverdag.

Vi skal ivareta alle typer mangfold og legge til rette for varierte aktiviteter, spennende opplevelser, ulike utfordringer og gi alle mulighet til å utvikle seg i sitt tempo ut ifra sine forutsetninger innenfor trygge gode rammer.

Vi ønsker at barnehagen skal være en raus, god arena for sosial utvikling, lek, læring og etablering av vennskap.

- ❖ Vi skal tilby barna et trygt og godt barnehagemiljø (Kapittel 8 i barnehageloven.) Hverdagene våre skal være stimulerende og tilby et helhetlig læringsmiljø der viktige elementer er:
 - Inkludering, omsorg, lek og læring, danning, sosial og språklig kompetanse samt de sju fagområdene
- ❖ Kommunikasjon, språk og tekst.
- ❖ Kropp, bevegelse, mat og helse.
- ❖ Kunst, kultur og kreativitet.
- ❖ Etikk, religion og filosofi.
- ❖ Nærmiljø og samfunn.
- ❖ Natur, miljø og teknologi.
- ❖ Antall, rom og form.

(Udir.no/rammeplan)

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Det kommer frem av barnehageloven § 1 at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen) og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO-konvensjonen). (Udir.no/rammeplan)

Vi ser på oss selv som en flerkulturell barnehage der alle skal kunne finne sin plass i fellesskapet. Det er viktig at alle føler seg velkommen og verdsatt!

Gjennom året ønsker vi å synliggjøre mangfoldet med flagg på endeveggen, med arrangementer og markeringer der det er naturlig i hverdagen slik at vi alle kan lære hverandre bedre å kjenne og utvikle en forståelse ovenfor andre nasjonaliteter og kulturer.

Innledning:

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Barnehageloven)

Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnets beste.

Virksomhetsplanen er:

- ❖ Et arbeidsredskap for personalet for å styre virksomheten i en bevisst retning.
- ❖ Et utgangspunkt for foresattes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- ❖ Et grunnlag for et eventuelt kommunalt tilsyn med barnehagen.
- ❖ En informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foresatte, eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Virksomhetsplan skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem (jfr. Rammeplan, s 54). Planen er et arbeidsdokument og skal gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes.

Virksomhetsplan skal gi leseren et bilde av «slik gjør vi det i Noresund barnehage».

Virksomhetsplan konkretiserer barnehagens arbeid med rammeplanens innhold og beskriver barnehageårets spesielle satsingsområder.

Virksomhetsplanen skal til slutt fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg (SU)

Det har jeg aldri prøvd før,
så det tror jeg sikkert at jeg kan klare.
Pippi

Noresund barnehages FAU representanter 2025 – 2026

Foreldrenes arbeidsutvalg

- skal ha mulighet til å påvirke barnehagehverdagen
og være en konstruktiv samarbeidspartner for barnehagen

Navn	Telefon	E - post
Josephine Petersson	93 49 16 10	josephine.petersson@outlook.com
Linnea Thalerud	97 61 25 25	linnea_thalerud@hotmail.com
Benedicte Morin	97 61 49 10	benedicte.morin@norefjellskiogspa.no
John R. Snersrud	48 27 58 96	JohnTrinterud@gmail.com

Noresund barnehages SU representanter 2025 – 2026

Samarbeidsutvalg

- kontaktskapende, rådgivende og samordnende organ i barnehagen

Navn	Telefon	E - post	Rep.
Josephine Petersson	93 49 16 10	josephine.petersson@outlook.com	Foreldre
Benedicte Morin	97 61 49 10	Benedicte.morin@norefjellskiogspa.no	Foreldre
Line Slevikmoen	41 33 77 14	line.slevikmoen@krodsherad.kommune.no	Politisk
Saowalak Hauge	40 07 62 20	saowalak.hauhe@krodsherad.kommune.no	Bhg.
Sivert H. Fragått	46 89 47 78	sivert.huse.frafat@krodsherad.kommune.no	Bhg.
Elin Lesteberg	95 28 13 33	elin.lesteberg@krodsherad.kommune.no	Sekretær

Oversikt over personalet i barnehagen med kontaktinfo samt hvilke avdelinger de jobber på i barnehageåret 2025 – 2026.

Virksomhetsleder	Elin Lesteberg Tlf: 95281333 Mail: elin.lesteberg@krodsherad.kommune.no	100%
-------------------------	---	------

AVDELING GAMLE MESTER

(delt i to samarbeidende undergrupper:)

Gamle Mester	Tlf: 932 00 782	
Pedagogisk leder	Tone Kittilsen Mail: tone.kittilsen@krodsherad.kommune.no	100%
Barne-ungdomsarbeider	Elin Ruud	100%
Unge Mester	Tlf: 454 10 027	
Pedagogisk leder	Sivert H Fragått Mail: sivert.huse.fragatt@krodsherad.kommune.no	100%
Barne-og ungdomsarbeider	Siv Støvern	80%
Assistent	Edel F. Olsen	20%

AVDELING KRYLLINGEN

(delt i to samarbeidende undergrupper:)

Kryllingen	Tlf: 454 05 514	
Pedagogisk leder	Malin H. Jokerud Mail: malin.hansen.jokerud@krodsherad.kommune.no	100%
Barne-og ungdomsarbeider	Gro Anita Raaen	80%
Barne-og ungdomsarbeider	Linn B. Ødegård	80%
Assistent	Edel F. Olsen	40%
Knerten	Tlf: 454 05 514	
Pedagogisk leder (disp)	Patrycja Dutkowska Mail: patrycja.dutkowska@krodsherad.kommune.no	100%
Barne-og ungdomsarbeider	Saowalak Hauge	100%
Språkassistent	Anna Trofymenko	40%

Edel F. Olsen har i tillegg en 20% stilling for å dekke opp plantid for pedagoger
Anna Trofymenko har i tillegg en 40% stilling for å dekke opp plantid for pedagoger og diverse møter på dagtid. Derfor vil dere møte disse to rundt på alle avdelinger gjennom uka.

Barnehageruta 2025/2026

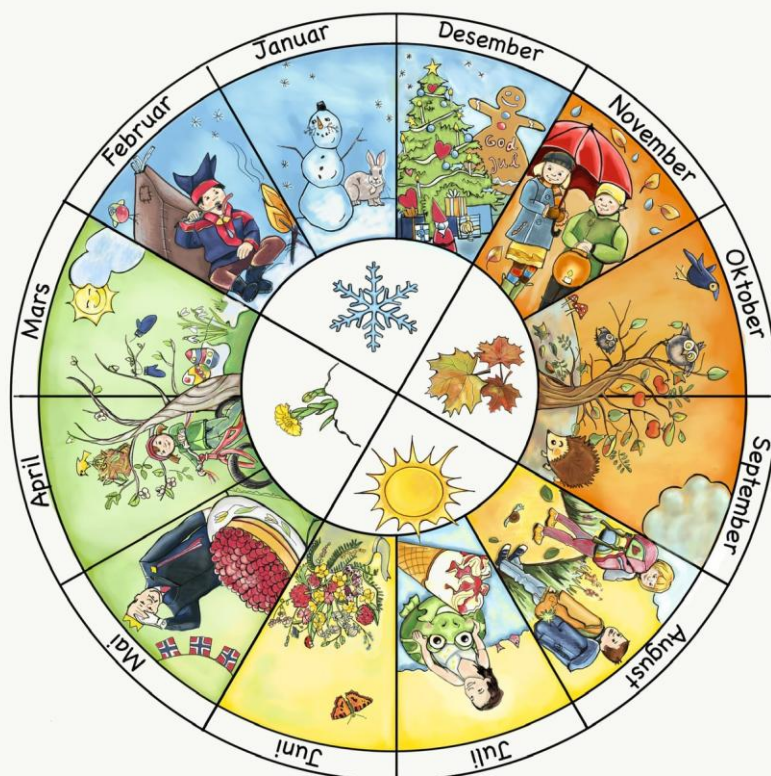
August	Krøderen og Noresund barnehage Planleggingsdag mandag 04.08.25. - STENGT Barnehageåret 25 / 26 åpner tirsdag 05.08.25.
September	
Oktober	
November	Planleggingsdag onsdag 12.11.25. - STENGT
Desember	Siste åpningsdag før juleferie, mandag 22.12.25. Planleggingsdag tirsdag 23.12.25. STENGT Juleferie fom 23.12.24 tom 02.01.26. STENGT
Januar	Planleggingsdag fredag 02.01.26. - STENGT Første åpningsdag etter juleferie, mandag 05.01.26.
Februar	
Mars	
April	Påskeferie f.o.m. mandag 30.03.26. t.o.m. mandag 06.04.26. Første åpningsdag etter påskeferie, tirsdag 07.04.26.
Mai	Fredag 01.05.26. - STENGT Torsdag 14.05.26.- Kristi Himmelfartsdag - STENGT Fredag 15.05.26. - Planleggingsdag - STENGT
Juni	Mandag 25.05.26. - 2. pinsedag - STENGT
Juli	Sommerferie - Uke 29,30 og 31. Barnehagen er stengt.
August	Oppstart barnehageåret 26 /27mandag 03.08.26. Planleggingsdag mandag 03.08.26. - STENGT Første åpningsdag etter sommerferie, tirsdag 04.08.26.

Årshjul over faste arrangement for Noresund barnehage.

August	Velkommen tilbake - bli kjent 24. Markering av nasjonaldagen til UKRAINA
September	Brannvern. Alle
Oktober	17. Aktiviteter rundt/ innsamling til Tv - aksjon. Alle (Årets TV-aksjon går til Atlas-alliansen og skal åpne dører for funksjonshemmede som lever i krig og fattigdom.) 31. Halloween - vi kler oss ut - Gamlemester og ungemester 20. Utviklingssamtaler UKE 43, Kryllingen mandag 20.10, Knerten tirsdag 21.10, Unge mester onsdag 23.10, Gamle mester 24.10. (Det er viktig at dere møter opp de dagene som er satt opp til avdelingen da det leies inn vikar for å dekke opp at ped.leder sitter i samtaler slik at det ikke skal gå ut over barna i forhold til voksentetthet på avdeling)
November	9. Farsdag -vi markerer - forbereder uka før (3. - 7. november) Alle 14. Pysjparty - ta på pysj og kom på party. Alle 18. Markering av nasjonaldagen til LATVIA
Desember	Jul - ventetid, forberedelser og tradisjoner Fakkeltog til Kryllingheimen - FAU arrangerer. Alle 1. Juletog på Krøderbanen. Kryllingen, gamle mester og unge mester. 5. Nissefest - vi kler oss ut som nisser. Alle 5. Markering av nasjonaldagen til THAILAND 12. Lucia tog på Kryllingheimen for Gamle og unge mester 16. Julelunsj - vi pynter oss litt og koser oss med ulike typer julemat. Alle
Januar	5. Velkommen tilbake etter juleferie 23. Karneval - vi kler oss ut og feirer karneval. Alle
Februar	6. Markering av SAMISK nasjonaldag. Alle 8. Morsdag -vi markerer - forbereder uka før (2. - 6. februar) 16. Markering av nasjonaldagen til LITAUEN. 16. Utviklingssamtaler UKE 8, Kryllingen mandag 16.2, Knerten tirsdag 17.2, Unge mester onsdag 18.2, Gamle mester 19.2. (Det er viktig at dere møter opp de dagene som er satt opp til avdelingen da det leies inn vikar for å dekke opp at ped.leder sitter i samtaler slik at det ikke skal gå ut over barna i forhold til voksentetthet på avdeling) 24. Markering av nasjonaldagen til ESTLAND 25. Vintergøy - aktivitetsdag. Alle
Mars	10. Barnehagedagen - Tema for dagen er fellesskap og inkludering, og slagordet er «rom for alle». Alle 15. Fastelaven - vi markere - forbereder uka før (9. - 13. februar) Alle 17. Markering av nasjonaldagen til IRLAND 27.Solfest - vi feirer vår og lysere, varmere dager - kle deg i gult. Alle Foreldremøte vil bli avholdt i mars/april - dato er ikke satt ennå. Kom gjerne med innspill til tema ol. Dere ønsker belyst.

April	Påske forberedelser. Alle 17. Markering av nasjonaldagen til SYRIA. 27. Markering av nasjonaldagen til NEDERLAND.
Mai	3. Markere nasjonaldagen til POLEN. 17.mai forberedelser 13. 17.mai tog til Kryllingheimen - vi markerer 17. mai, nasjonaldagen til NORGE 17. Markere nasjonaldagen til NORGE. - felles feiring. Overgangssamtale for skolestarterne gjennomføres. Gamle mester
Juni	6. Markere nasjonaldagen til SVERIGE. 12. Markere nasjonaldagen til FILIPPINENE. 18.Sommeravslutning. Alle
Juli	Ferietid

Dagsrytme

Åpner	06.45
Frileik felles for alle avdelingene	06.45. - 08.00.
Frokost	08.00. - 08.30.
Frileik avdelingsvis	08.30. - 09.30.
Samling og pedagogisk opplegg	09.30. - 11.00.
Lunsj - Knerten og Kryllingen	10.30. - 11.00.
Lunsj - Gamle og unge mester	11.00. - 11.30.
Frileik ute og soving for de minste	11.00. - 14.00.
Frileik ute for de eldste	11.30. - 14.00.
Frukt, ettermiddagsmat	14.00. - 14.30.
Frileik ute / inne ut dagen	14.30. - 16.45.
Barnehagen stenger	16.45

Planverk barnehagen forholder seg til i hverdagen.

Grunnloven

Barnekonvensjonen

Menneskerettigheter

Barnehageloven

Rammeplan (R17)

Kommunal plan

«Handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø»

m/handlingsplan for Noresund barnehages arbeid med kap.8

Forebyggende plan for barn og unge i Krødsherad kommune

Barnehagens planer

Barnehagens visjon m/forklaring.

Årsplan.

Månedsbrev

For å vite at vi er på rett vei og jobber ut ifra planverket ovenfor foregår det fortløpende og kontinuerlig jobbing i forhold til pedagogisk dokumentasjon i barnehagen. Dette hjelper oss også til å drive utviklingsarbeid i barnehagen fremover.

Voksenrollen.

Voksenrollen er av stor betydning for det psykososiale miljøet i barnehagen.

Personalet i barnehagen skal jobbe for å forstå barns uttrykk, anerkjenne og støtte barnas relasjoner. De skal støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppas sosiale ferdigheter ved å utfordre, legge til rette for medvirkning, motivere og stimulere til lek og læring.

Rammeplanen fremhever at personalet skal være aktive, tydelige og fremme et godt sosialt miljø. Vi skal være varme, støttende og trygge voksne som setter tydelige grenser for barna. Dette vil kreve at de voksne er sensitive ovenfor barna og det de uttrykker og bevist egen væremåte. Det er de voksne som er ansvarlige for relasjonene i barnehagen. Våre refleksjoner og vilje til endring av praksis skal sikre videreutvikling av kvaliteten i barnehagen. Ansvarliggjøring av hver enkelt ansatt i forhold til hvordan vi møter barna, samt hva og hvordan vi tilrettelegger barnehage hverdagen for den enkelte blir avgjørende for å få til dette på en god måte. Det å være en god voksen handler om å utvikle måter å gjøre ting på som er til barnets beste. De voksnes engasjement, hjertevarme, tilstedeværelse, omsorgsevne, omtenkksomhet og kunnskap, samt evnen til å lytte vil stå sentralt i dette. Sammen med barna i deres hverdag hos oss skal vi veilede og støtte de slik at de kan få mulighet til å ta gode valg, utvikle gode holdninger og verdier. Personalet må også evne å undre seg og utforske sammen med barna. Dette vil så medføre at barna opplever læring og mestring på ulike arenaer som vil medføre vekst og utvikling for enkeltindividet og gruppa.

*«Å holde hender er et løfte til hverandre om at,
om så bare for et øyeblikk,
ingen av dere må møte verden alene»*

Satsingsområder for barnehageåret 2025 /2026.

Språk - Livsmestring og helse - sosial kompetanse

Språk

Språk og bruk av språk er en viktig del av barnehage hverdagen og gjennomsyrrer og er med i alt vi gjør. Et godt språk handler om å kunne gjøre seg forstått, kunne sette ord på egne behov, tanker og meninger samt samtale og samhandle med de rundt oss. I barnehagen har vi alle ansvar for at alle barn utvikler et godt språk som er funksjonelt ut ifra alder og modenhet, det være seg gester, mimikk, enkeltstavelser til hele setninger og godt utviklet språk. Leken er her en unik arena, via leken utvikler vi språket og språket utvikler seg via leken. I barnehagen planlegger vi aktiviteter, temaer og lek som er med på å stimulere og veilede barna i takt med deres egen motivasjon, modenhet og utvikling.

Som voksen i barnehagen skal vi tenke språktrening, tilrettelegging og utvikling i alt vi gjør. Det er viktig at vi er flinke til å utnytte planlagte aktiviteter og hverdagsaktiviteter til å fremme språkstimulering ved å benevne det vi gjør sammen med barna.

Kjennetegn på vår praksis for å få til dette vil f.eks. være:

- ❖ Personalet møter barna og det de har å fortelle med interesse og er engasjert i barnas gjøren og laden både i og utenfor barnehagen.
- ❖ Personalet deltar i gode samtaler med barn i rutinesituasjoner og hverdagsaktiviteter.
- ❖ Personalet er gode språkmodeller og er flinke til å benevne det vi gjør og ser, samt bekrefte barna når de formidler til oss.
- ❖ Bøker er lett tilgjengelige på avdelingen, høytlesning og lydbok er en naturlig del av hverdagsaktivitetene.
- ❖ Sanger, rim og regler er en del av hverdagen.
- ❖ Samlinger med søkelys på temaer, begreper, forståelse mm. Gjennomføres daglig.
- ❖ Lekegrupper med søkelys på begreper.
- ❖ Språktrening i grupper og enkeltvis.

For å hjelpe oss på veien bruker vi også ulike hjelpeprogrammer som:

- ❖ Språksprell
- ❖ Språkkista
- ❖ Grep om begreper

Livsmestring og helse.

Vårt leke og læringsmiljø handler om hvordan vi har det hjemme og i barnehagen. Det dreier seg om de mellommenneskelige forholdene, det sosiale miljøet og hvordan barn og voksne opplever leke - og læringssituasjonen.

Et raust, trygt og godt miljø på alle arenaer barn er i er avgjørende og helt grunnleggende for positiv og god utvikling, læring og god psykisk helse. Trygghet, inkludering og sosialt fellesskap i barnehagen er helt avgjørende for barns utvikling når det gjelder livsmestring og psykisk helse.

Både barn, foreldre og personalet skal kjenne seg trygge og inkludert i fellesskapet. For å skape, utvikle og vedlikeholde trygge og gode læringsmiljøer kreves systematisk og langsiktig jobbing. Dette innebærer god pedagogisk praksis, søkelys på gode relasjoner, forebyggende tiltak i forhold til nulltoleranse for utestenging, krenkelser og mobbing. Livsmestring handler også i stor grad å øve seg på og mestre både motgang og medgang, samt å styrke troen på egne evner til å mestre det vi møter i livet her og nå og i fremtiden. Sammen må vi hjelpe barna til å bli selvstendige robuste individer som vil greie å mestre livet sitt fremover.

Kjennetegn på vår praksis for å få til dette vil f.eks. være:

- ❖ Personale som støtter og utfordrer barna i sin hverdag.
- ❖ Personale som hjelper og bekrefter barnet til å kjenne igjen, forstå å regulere egne følelser.
- ❖ Personale som hjelper barn i og inn i lek.
- ❖ Personale som er tilstedeværende og oppdager, undersøker og håndterer utestenging, krenkelser og mobbing i barnehage hverdagen.
- ❖ Barn får støtte i å mestre motgang, utvikle selvfølelse, håndtere utfordringer, oppleve mestring og bli kjent med egne og andres følelser i ulike situasjoner.
- ❖ Personalet hjelper barn til å utvikle gode og sunne vaner i forhold til mat og egen kropp.
- ❖ Personale som hjelper barn til å regulere og balansere aktivitet, ro, hvile og avslapping gjennom dagen i barnehagen.
- ❖ Barna opplever glede og mestring over egne ferdigheter grov og finmotorisk og blir glad i å bruke kroppen fysisk.

Som utgangspunkt for vår jobbing og til å hjelpe oss på veien tar vi utgangspunkt i teori knyttet opp til Trygghetssirkelen - en tilknytningsbasert intervensjon

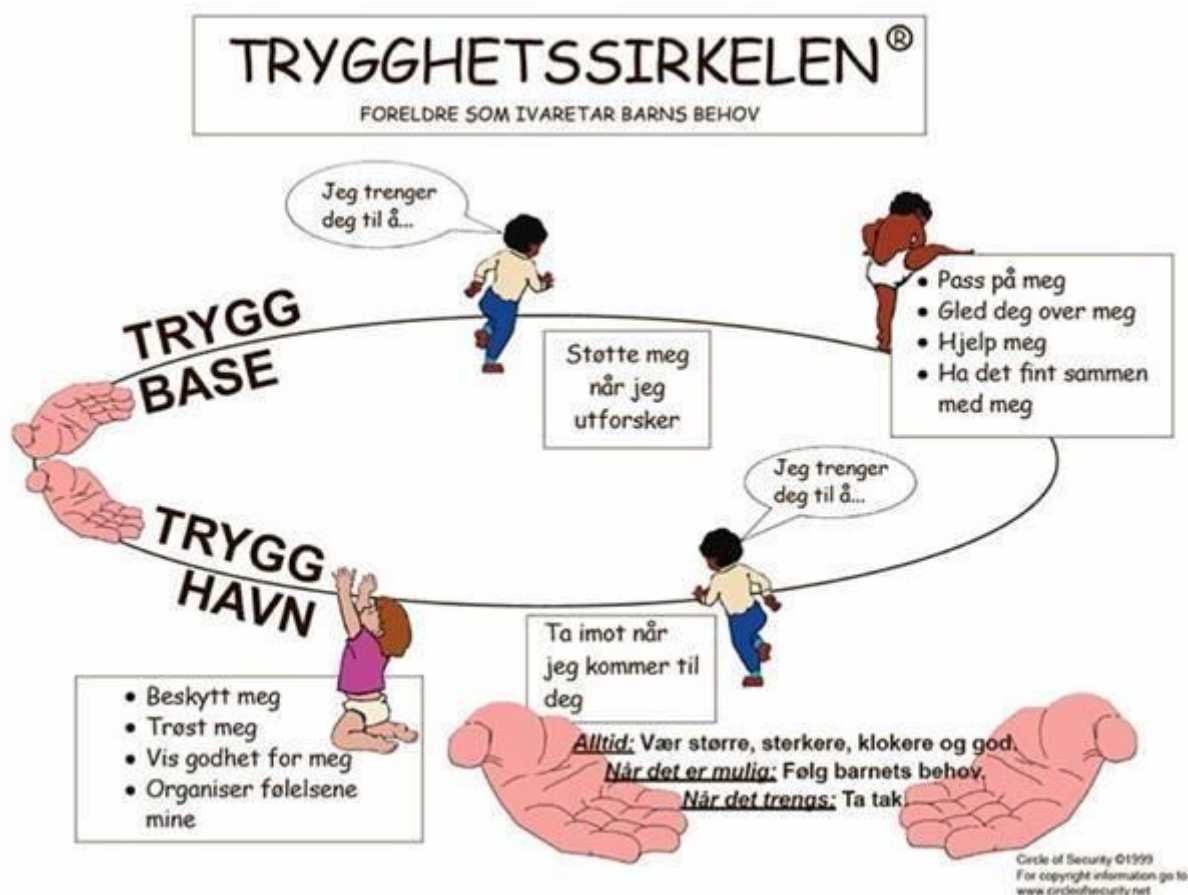
av («Glen Cooper, Kent Hoffman, Bob Marvin, Bert Powell»)

Trygghetssirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen. Barnet er da

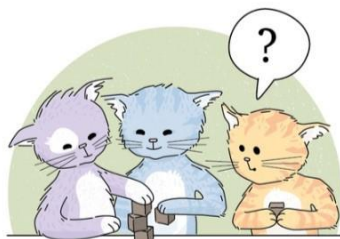
oppe på sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede på sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine.

Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barnas psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling.

I Krødsherad kommune tilbys det også nå foreldreveiledningskurset i Trygghetssirkelen (Circle of Security (COS)) som gir foreldreverktøy til å forstå bedre hvilke behov barn har, hvilke signaler de gir og hva vi kan gjøre for å møte disse behovene bedre. Disse kursene anbefaler vi på det varmeste å delta på. Malin Hansen Jokerud er utdannet COS - veileder her.

Sosial kompetanse.

Selvhevdelse

Å kunne uttrykke selvstendighet og egne meninger på en god måte, stå imot gruppepress, bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, be om hjelp, delta uoppfordret og invitere andre.

Selvfølelse

Å oppleve å være verdifull uavhengig av prestasjoner, og å kunne akseptere seg selv og kjenne seg akseptert av andre. Å oppleve indre styrke og trygghet, og ha positive følelser om seg selv.

SOSIAL KOMPETANSE I BARNEHAGEN

Empati

Å ha forståelse for andres verdier, tanker og følelser, kunne leve seg inn i andres situasjon, kunne forstå følelsesuttrykk. Dreier seg også om å handle empatisk; ved å vise medfølelse, omsorg og å ta hensyn.

Selvkontroll

Å kunne tilpasse seg fellesskapet, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker. Kunne venne på tur, inngå kompromiss og godta felles avgjørelser. Kunne innrømme feil, og ta imot kritikk.

Prososial atferd

Å ha en positiv innstilling og gode holdninger og verdier. Å ha en konstruktiv, hjelpende atferd, å oppmuntre og snakke fint om andre, vise omsorg, hjelpe til og dele med andre.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barn utvikler sosial kompetanse i det daglige, uformelle samspillet med andre barn og voksne. Barnehagen er en fantastisk læringsarena for dette og byr på uendelige muligheter for prøving, feiling og læring gjennom hele dagen.

Det er viktig at alle skal kunne erfare å være betydningsfulle og viktige for fellesskapet. Sosial kompetanse er et vidt begrep, for å gjøre det mer håndgripelig i hverdagen har vi delt det inn i fem områder og satt opp noen mål for hva vi jobber for å utvikle ferdigheter innen og mestre. Denne inndelingen gjør at det blir enklere for oss voksne å jobbe målrettet både i forhold til enkelt barn og det sosiale miljøet i barnehagen.

Dette er de fem punktene vi har valgt og jobber ut ifra:

1. Empati

- ❖ Jeg øver på å vise omtanke
- ❖ Jeg øver på å lytte
- ❖ Jeg øver på å få evne til innlevelse og forståelse
- ❖ Jeg øver på å respektere andres synspunkter og emosjoner

2. Selvhevdelse

- ❖ Jeg øver på å ta kontakt og initiativ
- ❖ Jeg øver på å ha egne meninger
- ❖ Jeg øver på å be om hjelp og å spørre hvis jeg lurere på noe

3. Ansvarlighet

- ❖ Jeg øver på å ta ansvar i å utføre ulike oppgaver
- ❖ Jeg øver på å vise tillit til andre mennesker
- ❖ Jeg øver på å vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid

4. Selvkontroll

- ❖ Jeg øver på å håndtere følelsene mine og få verktøy til å styre f.eks. angst, sinne og aggresjon slik at det ikke går ut over meg selv eller andre når jeg står i slike situasjoner
- ❖ Jeg øver på å utsette egne behov

5. Samarbeid

- ❖ Jeg øver på å vente på tur
- ❖ Jeg øver på å dele
- ❖ Jeg øver på å hjelpe andre
- ❖ Jeg øver på å følge regler og ta imot beskjeder

Det er viktig at vi som personale og voksne i barnehagen går foran som gode rollemodeller og forbilder for barna i denne utviklingsprosessen. Viser vi god samhandling med barn og andre voksne i hverdagen, bidrar vi til at barna lærer sosiale ferdigheter og sosial kompetanse i praksis.

For å få til dette er det viktig at vi:

- ❖ Har gode og mange samtaler med barna om deres gjøren og laden samt ulike normer for samhandling i ulike settinger.
- ❖ Veileder og hjelper barn til å kunne se at en sak kan ha flere sider, ved å reflektere over egne og andres følelser, opplevelser, handlinger og meninger i ulike situasjoner.
- ❖ Støtte og hjelpe de med konfliktløsning
- ❖ Være tydelige, trygge og forutsigbare voksne.

For å hjelpe oss på veien bruker vi også ulike hjelpeprogrammer som:

- ❖ Hjerteprogrammet - sosial kompetanse i barnehagen
- ❖ Grønne tanker - glade barn
- ❖ 10 vennebøker basert på barnekonvensjonen
- ❖ Barne- bøker og filmer som belyser temaer omkring følelser.

Ved å jobbe systematisk med dette skaper vi et varmt og inkluderende sosialt miljø hvor alle opplever og utvikler gode mellommenneskelige relasjoner. Dette er livslange læringsprosesser som vil følge barna hele livet og hjelpe de til å få gode liv.

*"En ring av gull, en riktig stor
med plass til alle hender.
Der ingen er først og ingen er sist
Der ingen er størst og ingen er minst
Vi holder fast så alle kjenner
at ringen er smidd av gode VENNER"*

Rammeplan for barnehagen

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.»

Hva legger vi i dette og hva betyr dette i vår barnehage:

Lek, læring og vennskap

Lek skal ha en sentral plass i vår barnehage, dette er barnas egen verden hvor de kan tilnærme seg ulike ting, bearbeide ulike opplevelser, prøve ut, utforske, lære og utvikle seg - det fantastiske med lek er at den er på lat og er en unik arena å lære via. Det å kunne leike er helt avgjørende for barns utvikling og det å ha en god barndom. Lek er barnas viktigste aktivitet og må tas på alvor - vi må hjelpe de til å stimulere, gi de allsidige opplevelser, erfaringer og berike deres lek mest mulig. Som voksne og vår rolle i leken er å være tilstedeværende, lekne, engasjerte, nysgjerrige, hjelpende, støttende og gi barna mulighet til varierte og interessante læringsarenaer via leken.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Barna gis tid og rom for å kunne leke og utvikle sin lek i godt tilrettelagte lekemiljøer i barnehagen.
- ❖ Hjelpe barna til å utvikle god lekekompetanse og klare å ta initiativ til lek på egenhånd over tid.
- ❖ Personalet legger til rette for ulike typer lek /lekemiljøer tilpasset barnas alder, nivå og forutsetninger.
- ❖ Personalet deltar i barnas lek på barnas premisser og hjelper de til å videreutvikle og berike leken og vennskap gjennom dagen (vi kan ha tilrettelagte lekaktiviteter i grupper, eller spontan lek som oppstår der og da)
- ❖ Personalet veileder barn i lek og samspill med andre og sørger for at alle er inkludert i leken.
- ❖ Personalet gir barna opplevelser som fører til at de har felles lekereferanser.
- ❖ Personalet stimulerer barnas nysgjerrighet og utforskertrang

Når barnet ditt kommer hjem i fra barnehagen og sier at det bare har lekt, skal du vite at de har øvd på:

Omsorg

Omsorg er en grunnleggende forutsetning for barns trygghet og trivsel. Alle barn skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for i hverdagen.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Personalet møter alle barn med interesse, lydhørhet, fysisk og psykisk nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill.
- ❖ Personalet viser varme, er tydelige voksne og tar barns følelser på alvor.
- ❖ Barna får hjelp til å utvikle evne til å ta andres perspektiv og forstå andres følelser, vise omsorg og empati for de rundt seg.
- ❖ Personalet oppfordrer barn til å hjelpe og trøste hverandre i lei og aktiviteter og ulike situasjoner gjennom hverdagen i barnehagen.

For å kunne jobbe med dette er det en selvfølge at vi jobber ut ifra Maslows behovspyramide. Behovene bygger på hverandre og er avhengig av at de er oppfylt fra bunnen for å kunne få til videre utvikling.

Greier vi dette er det slik det vil oppleves å være hos oss:

Hvordan staver man kjærlighet
spurte Nasse Nøff...?

Man staver ikke kjærlighet.
man føler den...

Danning

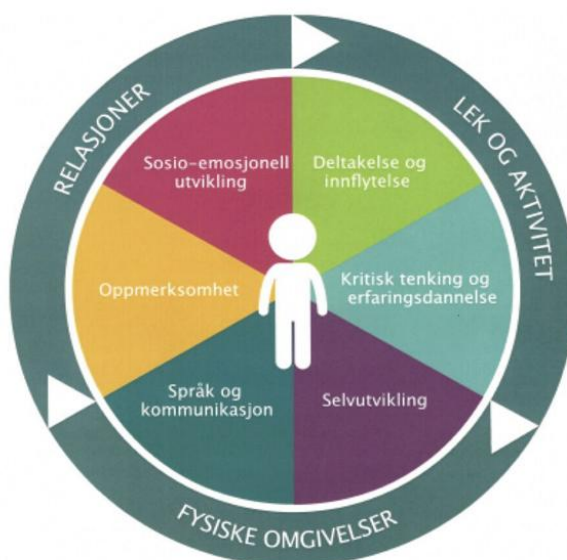
Danning er en levende prosess som foregår hele livsløpet. Det handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Det skjer i samspill med andre og setter barnet i stand til å kunne ta egne valg, reflektere over handlinger og bli selvstendig.

«Dannelse eller danning er et begrep som beskriver formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moral.»

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Personalet forsterker det positive barna gjør
- ❖ Barna opplever et trygt og godt fellesskap som de er en del av og føler seg inkludert i.
- ❖ tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- ❖ støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- ❖ synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- ❖ legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- ❖ utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- ❖ synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Bildet nedenfor er hentet fra «utvikling av pedagogisk kvalitet i en norsk barnehage», men illustrerer også på en fin måte alt som påvirker barns utvikling og danning. Til sammen skal alt dette hjelpe barnet på dets vei til å bli et selvstendig individ, som tørr å si sine meninger, påvirke og være en del av alt som skjer i samfunnet rundt det.

Barns medvirkning

Barnehagen er en viktig arena for inkludering og for utvikling av demokratiske verdier. For å føle seg betydningsfull og ha innflytelse i egen hverdag skal barnets stemme bli hørt og tatt på alvor i barnehagens hverdag.

Barnas ytringer skal vektlegges og de skal få delta ut ifra sine forutsetninger, alder og modenhet i prosesser som påvirker de i barnehagen.

Barna skal også få selvstendige oppgaver og ansvar ut ifra sin alder og modenhet.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Barn skal erfare at de får innflytelse på barnehagens hverdag og planlegging.
- ❖ Barnas ytringer blir hørt og hensyntatt, samtidig som de vil få erfaringer med å måtte ta hensyn til andres ytringer og meninger og kunne inkludere de i fellesskapet.
- ❖ Erfare at alle kan ha meninger og få sette ord på dem, men ikke få viljen sin bestandig - flertallet bestemmer (demokrati)
- ❖ Personalet sørger for at alle får mulighet til å delta inn i fellesskapet.
- ❖ Barna skal møte lyttende voksne og som tar de på alvor og tar de med inn i og avholder barnesamtaler hvor barna kan sette ord på hvordan de har det, opplever ting, hva de liker, ikke liker mm.

Vi må øve oss på å tørre å si hva vi trenger, men samtidig evne å se hvordan det vi gjør og velger skaper ringvirkninger for andre mennesker, arter, miljø, samfunnet mm. rundt oss. Det er viktig å få en forståelse av at alt rundt oss henger sammen og at vi må se helhet når vi tar avgjørelser og valg i vår hverdag.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang og at de mestrer nye ferdigheter. Dette krever at vi som voksne legger til rette for hvert enkelt individ med utgangspunkter i barnets forutsetninger, alder, nivå, modning og ferdigheter. Dette jobber vi for å få til gjennom rike og varierte opplevelser og aktiviteter gjennom lek. Rammeplanens 7 fagområder sørger for at alle barnas utviklingsbehov innenfor ulike områder blir ivaretatt her. Det fysiske rommet barna møter ute og inne, aktiviteter, leker, materialer mm. har betydning for barnas utvikling. Personalet skal legge til rette for progresjon gjennom året ved å tilføre nye elementer til leke - og læringsmiljøet i barnehagen, som gjør det spennende og utviklende ut ifra barnas nivå. Det er viktig at vi legger til rette slik at barna opplever både mestring og utfordringer slik at de får noe å strekke seg etter.

Modellen er hentet fra barnehagene i Sula kommune, denne beskriver på en enkel skjematisk måte hva som må til for å kunne legge til rette for progresjon for barnet i dets utvikling i barnehagen gjennom året.

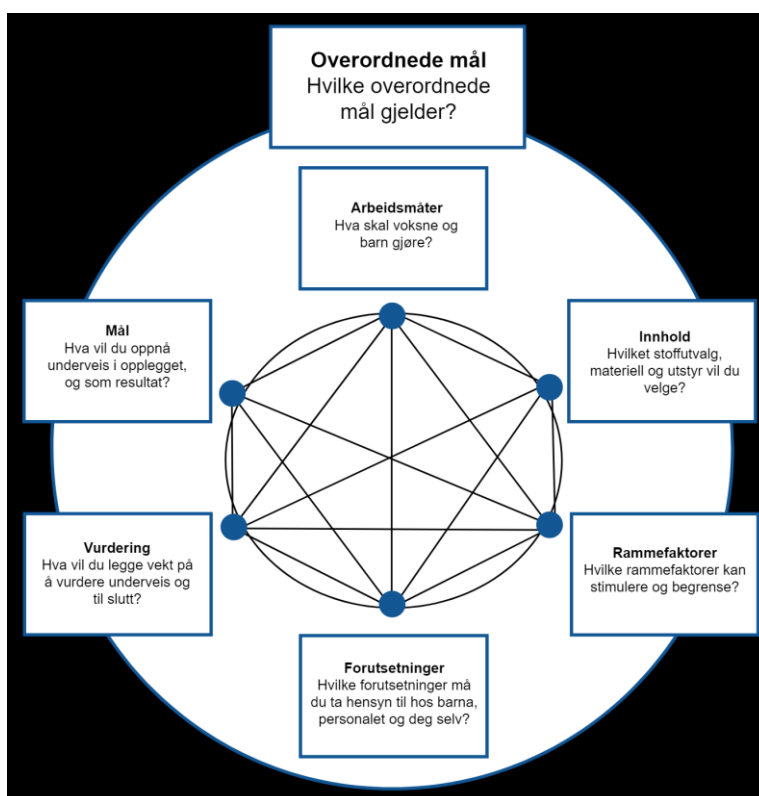
Dokumentasjon og vurdering

De ansattes kompetanse er den viktigste faktoren for utvikling av barnehagen som organisasjon. Derfor er det viktig å jobbe systematisk med pedagogisk dokumentasjon. (som ble synliggjort via modell under planverk barnehagen forholder seg til.)

I hverdagen konkretiseres det enda tydeligere ut ifra planer som forberedes og jobbes med ut ifra hvert tema og aktiviteter som finner sted i hverdagen. Det være seg gjentakende aktiviteter som samling, mat situasjon, garderobe situasjon ol. Samt frittstående aktiviteter knyttet opp til diverse temaer.

Vi skal være en lærende organisasjon, der vi i personalgruppa skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere oss faglig, være bevist hvordan vi er i voksenrollen vår, vurdere vårt pedagogiske arbeid fortløpende. Belyse ulike temaer og løfte frem refleksjoner og praksisfortellinger på diverse møtearenaer innafor barnehagen slik at vi bevisstgjøres hva vi faktisk gjør. Vi skal ha planer for månedens temaer, mål og aktiviteter sett i sammenheng med barnehagens progresjonsmål og rammeplanens fagområder.

For å sikre en målrettet jobbing i barnehagen knyttet opp til dette støtter vi oss til: **Didaktisk planlegging: relasjonsmodellen** - Kunnskap om didaktisk planlegging hjelper oss til å se og forstå alle faktorene vi må ta hensyn til i planleggingen av det pedagogiske arbeidet. Vi må basere planleggingen på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling. Planlegging er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten - noe som igjen medfører at vi driver et kontinuerlig utviklings arbeid i barnehagen.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Virksomhetsplan, månedsplaner, temaplaner og aktivitetsplaner som tar utgangspunkt i barnehagens overordnede planverk. – Disse evalueres og utbedres fortløpende.
- ❖ Planene er åpne og fleksible slik at barna også får mulighet til å være med å påvirke sin hverdag i barnehagen.
- ❖ Observasjon og praksisfortellinger gir utgangspunkt for refleksjon, ettertanke og utvikling i personalgruppa.
- ❖ Målrettede observasjoner i forhold til enkeltbarn og barnegruppa – dette gir oss godt grunnlag for å kunne legge til rette for gode planer med utgangspunkt i barnas forutsetninger, modning, utvikling og alder.
- ❖ Felles vurderingsarbeid på avdelingene.
- ❖ Daglige tilbakemeldinger til foresatte på hvordan dagen har vært for deres barn i barnehagen.
- ❖ Bilder og informasjon via Transponder når det er naturlig ut ifra aktivitet og opplevelser for den enkelte eller på avdelingen generelt.
- ❖ Opparbeide en raus holdning i personalgruppa som gir rom for ris / ros, refleksjon og utvikling i forhold til egen praksis og utvikling for alle ansatte.

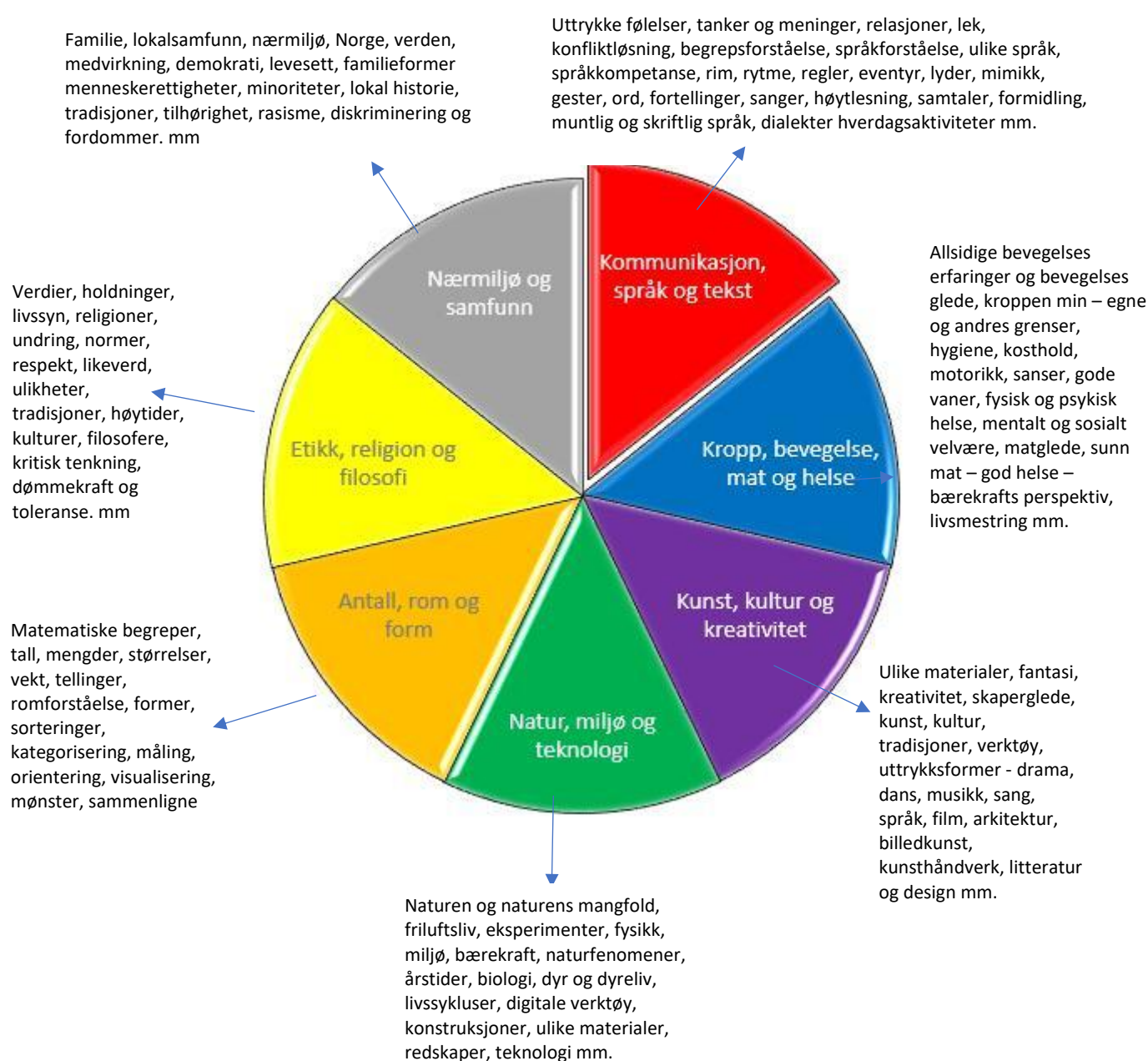

Barnehagens 7 fagområder

For å sikre at barnehagen har et variert og allsidig pedagogisk tilbud, er barnehagens innhold delt

Fagområdene er sentrale for utforskning, opplevelser og læring. De er i stor grad de samme som barna senere vil møte som enkelt fag i skolen.

I Noresund barnehage er det utarbeidet en oversikt over mål vi jobber mot i forhold til hvert enkelt fagområde ut ifra barnas alder. Dette synliggjør også progresjon i forhold til utvikling og læring for de ulike aldersgruppene generelt.

Progresjonsplaner i forhold til de 7 fagområdene i rammeplan knyttet opp til barnas alder og utviklingsnivå.

1 – 2 åringene.

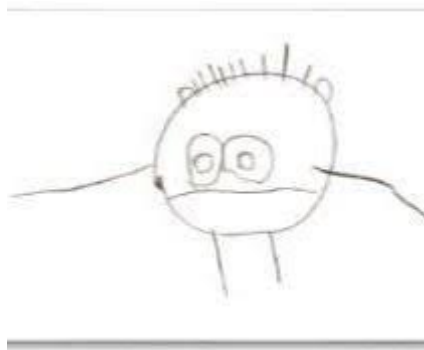
Fagområde	
Kommunikasjon, språk og tekst	❖ Bli kjent med pekebøker, rim/regler og enkle barnesanger ❖ Oppleve å være en del av et aktivt språkmiljø ❖ Lære ord i forbindelse med hverdagssituasjoner
Kropp, bevegelse, mat og helse	❖ Utvikle kroppsbevissthet og kjenne på glede over å bruke egen kropp – krype, krabbe, gå, klatre, gynte, gripe, slippe mm. ❖ Bli bevist kroppens sanseapparat ❖ Introdusere personlig hygiene ❖ Øve på å spise selv
Kunst, kultur og kreativitet	❖ Bli introdusert for ulike formingsmaterialer ❖ Øve på grunnfargene ❖ Introdusere sang, dans og musikk
Natur, miljø og teknologi	❖ Vekke glede og ulike sanseopplevelser ved å være ute i all slags vær året igjennom ❖ Bli kjent med ulike typer dyr
Antall, rom og form	❖ Oppleve diverse småbarns leker – puttekasser, puslespill mm. ❖ Få en forståelse for at ulike rom har ulik funksjon gjennom hverdagsaktiviteter ❖ Introdusere enkle matematiske begrep innenfor tall, form, størrelse mm.
Etikk, religion og filosofi	❖ Oppleve et trygt og godt miljø hvor alle viser omsorg for hverandre og er gode mot hverandre ❖ Juletradisjoner ❖ Påsketradisjoner ❖ Markering av ulike nasjonaldager ❖ Øve oss på å hilse, vinke, lytte og uttrykke seg gjennom mimikk, gester og ord.
Nærmiljø og samfunn	❖ Bli trygg og kjent i barnehagen og dens nærområde ❖ Bli kjent med begrepet familie og hva det er ❖ Oppleve glede over å være en del av et større fellesskap

2 – 3 åringene

Fagområde	Mål
Kommunikasjon, språk og tekst	❖ Lære ord og begreper fra ulike hverdagssituasjoner ❖ Bli kjent med rim, regler, barnesanger og enkle eventyr ❖ Bli kjent med enkle bildebøker med litt tekst ❖ Bli kjent med bevegelsessanger og sangleker ❖ Øve på preposisjoner som foran, bak, under, over osv. ❖ Begynne å sette ord på følelser – glad, lei meg, sint osv.
Kropp, bevegelse, mat og helse	❖ Utvikle positivt forhold til egen kropp ❖ Lære navn på de ulike kroppsdelene ❖ Oppleve ulike finmotoriske aktiviteter ❖ Utfordre egen grovmotorikk – ute / inne ❖ Spise ved egen hjelp ❖ Øve på toalett situasjon – potte, do, vaske hender ❖ Øve på å smake på forskjellige ting
Kunst, kultur og kreativitet	❖ Lære grunnfargene og øve på nyanser ❖ Lære ulike sanger og bevegelsessanger ❖ Prøve ut ulike typer formingsmateriell ❖ Delta på enkel dramatisering av eventyr ❖ Lytte, danse og bevege oss til ulike typer musikk ❖ Bli introdusert for ulike typer kunst
Natur, miljø og teknologi	❖ Føle mestring og oppleve ulike erfaringer ute i variert terreng, landskap og gjennom de ulike årstidene ❖ Bli kjent med ulike naturmaterialer gjennom barnas nysgjerrighet ❖ Oppleve glede, undring og nysgjerrighet i møte med naturen og vekster, fugler, småkryp, dyr, insekter mm. vi møter på vår oppdagelsesferd ute. ❖ Lære om miljø og at søppel ute skader miljø og dyr som ferdes i naturen
Antall, rom og form	❖ Jobbe med enkle puslespill, sorteringsoppgaver og puttekasser og lotto ❖ Øve på begreper som stor, liten, høy, lav osv. ❖ Lære telleremse fra 1 – 5 ❖ Øve på formene sirkel, trekant og firkant
Etikk, religion og filosofi	❖ Lære seg å vise omsorg for hverandre ❖ Oppleve stolthet over egen kulturell bakgrunn og få mulighet til å styrke sin egen identitet ❖ Delta på markeringer i forhold til land som til enhver tid er representert i barnehagen ❖ Øve på å kunne takke, si hei, kan jeg få, begynnende mm. ❖ Utvikle gode verdier, holdninger og normer

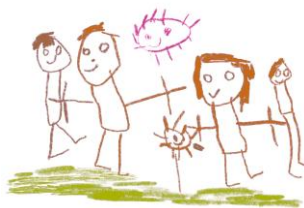
	❖ Øve på enkel konfliktløsning ❖ Delta på ulike høytidstradisjoner
Nærmiljø og samfunn	❖ Få en forståelse av at egen atferd og væremøte påvirker de vi har rundt oss og våre omgivelser ❖ Legge til rette for at gutter og jenter får like muligheter, utfordringer og oppmerksomhet ❖ Utforske barnehagens nærmiljø - hva finnes her ❖ Se på brann og sykebil

3 – 4 åringen

Fagområde	Mål
Kommunikasjon, språk og tekst	❖ Bruke språk med enkle setninger ❖ Lære rim, regler, sanger og sangleker ❖ Lytte til fortellinger, eventyr, lydbok og høytlesning ❖ Kunne bruke naturlige begreper knyttet opp til ulike hverdags situasjoner ❖ Øve på å bruke språket aktivt i lek og samhandling med andre ❖ Øve på å sette ord på egne følelser og å kunne kjenne igjen følelser hos andre
Kropp, bevegelse, mat og helse	❖ Øve på ulike former for sansemotorikk ute/ inne og gjennom alle årstidene ❖ Jobbe med formingsmateriell som utvikler finmotorikken ❖ Øve opp ferdigheter i forbindelse med på / av kledning ❖ Lære seg å gå på do - med støtte i forhold til tørking, mestre håndvask etter do besøk ❖ Øve på å smøre egen mat ❖ Øve på å sette grenser i forhold til egen kropp og å respektere andres grenser for sin kropp
Kunst, kultur og kreativitet	❖ Kunne følge enkle instruksjoner i forhold til ulike aktiviteter / oppgaver ❖ Bruke og utforske ulike typer formingsmateriell og verktøy knyttet opp til dette ❖ Introduseres til ulike forfattere, kunstnere, musikk typer, teater og dans ❖ Introduseres i forhold til ulike typer verktøy, teknikker og teknologi ❖ Øve oss på å bearbeide ulike følelser i møte med ulike former for kunst
Natur, miljø og teknologi	❖ Oppløve dagsturer ute i naturen i ulike typer landskap gjennom året ❖ Lære om ulike ressurser i naturen - innhøsting, vann, vind mm. ❖ Utvikle positive holdninger i forhold til naturen og det å ivare ta den ❖ Utføre enkle eksperiment ❖ Innta et miljø perspektiv - hva kan jeg bidra med for et godt miljø (f.eks. søppelplukking) og se dette i et bærekrafts perspektiv ❖ Lære om resirkulering og miljøeffekten av dette
Antall, rom og form	❖ Kunne telle til 10 og kjenne igjen noen tall ❖ Spille enkle brettspill, memory, lotto mm.

	❖ Legge puslespill ❖ Øve på begreper knyttet opp mot dager, uker, måneder og år ❖ Delta i ulike opplevelser i de forskjellige rommene i barnehagen og områder i nærmiljøet
Etikk, religion og filosofi	❖ Øve på å sette ord på ulike følelser og å kjenne de igjen og hvordan de oppleves i kroppen ❖ Bli gjort kjent med ulike kulturer og levemåter ❖ Felles undring over hverdagslige ting som barna selv belyser og lur på ❖ Bli kjent med budskapet i forhold til jule og påske høytid - besøk av prest og kantor
Nærmiljø og samfunn	❖ Besøke og bli kjent med steder, noen yrker og opplevelser vi har i nærområdet ❖ Markere nasjonaldagene til de landene som er representert på vår avdeling ❖ Bli kjent med begrepet minoriteter - markere samefolkets dag

5 – 6 åringen

Fagområde	Mål
Kommunikasjon, språk og tekst	❖ Uttrykke seg i fullstendige setninger og kunne sette ord på egne følelser, ønsker og behov gjennom språket ❖ Kunne vente på tur, dele og ta imot beskjeder i gruppe ❖ Delta i skoleforberedende aktiviteter ❖ Øve på å opprettholde konsentrasjon over tid ❖ Øve på å kunne skrive sitt eget navn ❖ Lytte lyder, klappe stavelser, kjenne igjen ulike bokstaver, logoer ol. ❖ Kjenne igjen bokstaver og bokstavenes lyder ❖ Øve på alfabet sangen
Kropp, bevegelse, mat og helse	❖ Lære regelleker i gruppe ❖ Øve på ulike ball ferdigheter ❖ Øve på blyant og sakse grep ❖ Kunne kle av og på seg uten hjelp ❖ Kunne dra over sko, votter og strikk selv ❖ Øve på å bli helt selvstendig på do (tørke, vaske seg) ❖ Kunne forskjell på gode og dårlige matvaner og hva det gjør med egen kropp
Kunst, kultur og kreativitet	❖ Kunne delta i enkel dramatisering - skuespill - ta en rolle ❖ Bli kjent med fargesirkelen og nyanser gjennom ulike formings aktiviteter ❖ Kunne uttrykke seg kreativt gjennom ulike materialer ❖ Bruke fantasi og kreativitet til å skape ulike ting og kreasjoner ❖ Bli kjent med ulike forfattere, kunstnere og komponister og deres uttrykk
Natur, miljø og teknologi	❖ Bli kjent med samspillet og introduseres for økosystemet i naturen ❖ Sanke, lage og videreforedle mat i fra naturen ❖ Lære om miljøvern og hvorfor dette er viktig ❖ Lære om bærekraft og hvorfor dette er viktig ❖ Lære om gjenbruk og hvorfor dette er viktig ❖ Bli presentert for mennesker og dyr sin livssyklus ❖ Lære om ulike arter og arts mangfold og hvorfor dette er viktig
Antall, rom og form	❖ Kunne telle til 20 ❖ Kjenne til 10 overganger ❖ Gjenkjenne tallene fra 1 - 10 ❖ Delta på enkle fysikk forsøk ❖ Lære om ulike mengder ❖ Lære om symmetri

	❖ Lære om ulike geometriske figurer
Etikk, religion og filosofi	❖ Lære oss å ta vare på hverandre - fokusere på inkludering og forebygge utenforskap og mobbing ❖ Utvikle respekt og toleranse for ulike kulturer og levesett ❖ Alle skal oppleve at de har en betydning og blir tatt på alvor ❖ Bli kjent med budskapet i ulike høytider - vi får besøk av prest og kantor ❖ Undre oss å filosofere sammen over store og små hendelser i hverdagen
Nærmiljø og samfunn	❖ Bli kjent på skolen - forberede overgang til skole og SFO ❖ Møte lærer og andre elever ❖ Bli kjent i området rundt Noresund og bygda vår for øvrig ❖ Øver opp ferdigheter i trafikken - hva er viktig å huske på når vi skal ferdes i trafikken ❖ Øver oss på å ta buss og hvordan vi skal vente på, gå av og på osv. ❖ Bli kjent med ulike media ❖ Lære om demokrati og at vi alle har en mulighet til å påvirke det som er rundt oss i nærmiljøet, samfunnet og verden for øvrig.

Overganger

Oppstart i barnehagen

Gjennom livet vil vi alle møte og oppleve ulike overganger. Den første overgangen et barn møter er trolig fra hjem til barnehage. For at overganger skal bli best mulig for alle er det viktig å skape trygghet for alle i den nye situasjonen. Derfor vil dere møte en voksen som følger dere som familie og barnet tett opp de første dagene. Det er viktig at kvaliteten på den første overgangen er bra og oppleves god, dette er erfaringer som barnet vil ta med seg videre i livet og legger et grunnlag for hvordan barnet senere vil håndtere og takle andre overganger. Derfor er det viktig at det settes av nok tid og rom til å gjøre overgangen trygg slik at barnet får en god tilknytning til den voksne i barnehagen med foreldrene til stede. Det er ingen fast mal på tilvenning og hvor lang tid dette skal ta, her må enkelt individet stå i fokus. En tommelfinger regel er 3 dager ++. Under tilvenningen er det personalets ansvar å legge til rette for lek med, utvikling av gode relasjoner og trygghet for barnet. Foreldre har ansvar for å informere barnehagen om ulike rutiner (soving, mat, stell), sykdommer, allergier mm.

Det oversendes en del informasjon i forhold til dette i forkant av oppstart, her vil det også være en del skjemaer som foreldrene fyller ut slik at vi sikrer at all informasjon i forhold til barnet blir overført og ivarettatt på en god måte.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Informasjonsbrev i god tid før oppstart
- ❖ Mulighet for besøk på avdelingen før oppstart for en prat og for å bli litt kjent
- ❖ Foresatte vet hva som forventes av dem i tilvenningsperioden
- ❖ Barnet har en trygg voksenperson å forholde seg til
- ❖ Barnet etablerer en god relasjon med andre barn og voksne
- ❖ Barnet blir trygg nok til å ta initiativ til å utforske sine nærmeste omgivelser i barnehagen
- ❖ Barnet og dets foreldre blir trygge nok i situasjonen og viser tillit til personalet i barnehagen før tilvenningsperioden er over

Overgang mellom avdelingene

Overgang fra en avdeling til en annen skal være forutsigbare, trygge og oversiktlige for barnet og foreldrene. Vi bruker god tid på å besøke den nye avdelingen i forkant i barnehage hverdagen og lar en kjent voksen følge opp denne prosessen.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Foreldre får informasjon om overflytting i god tid
- ❖ Godt samarbeid mellom avdelingene i forkant med besøksdager
- ❖ Barnet blir kjent med de voksne på den andre avdelingen i god tid før overflytting
- ❖ Barnet blir kjent med de andre barna på avdelingen i god tid før overflytting

Overgang mellom barnehage skole og sfo

Det å starte på skolen er en stor begivenhet i et barns liv - en milepel. Overgangen fra barnehagebarn til skoleelev er en tid som skal være fylt av glede, forventning og nysgjerrighet. Målet i denne overgangen er å sikre en god skolestart og sammenheng i det helhetlige læringsløpet for barnet i vår kommune. I den forbindelse har Krødsherad kommune utarbeidet en overgangsplan som skal sikre denne overgangen på best mulig. Her er det utviklet et godt samarbeide mellom barnehage og skole over tid for å ivareta enkeltindivid, familie og barnegruppe på best mulig måte.

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Barn og voksne skal oppleve helhet, trygghet, forutsigbarhet og oversikt i overgangen
- ❖ Barn skal oppleve glede over å skulle begynne på skole og sfo
- ❖ Barna har flere treffpunkter gjennom siste barnehage år med 5+ på Krøderen, på skolen og på sfo - slik at de blir kjent med jevnaldrende barn de skal gå i klasse med, lærere, skolen og miljøet de skal inn i og bli en del av
- ❖ Barnehagens personale innkaller til en avslutningssamtale der overgangsinformasjon er temaet for samtalen.
- ❖ Det gjennomføres en overgangssamtale med barnets pedagog i barnehagen og lærer som skal ha barnet på skolen før sommerferien siste barnehageåret.
- ❖ Læreren barnet skal ha som kontaktlærer når det begynner på skolen besøker barnehagen for å bli kjent med barna i deres vante miljø

Foreldresamarbeid

Foreldre og foresatte er en viktig ressurs for barnehagen. Et godt samarbeid er en forutsetning og skaper trygghet og forutsigbarhet for mellom hjem og barnehage der barnets beste alltid er målet. Er det noe som opptar deg og som er viktig for deg og ditt barn er det alltid tid og rom for en samtale.

Ut over dette er det daglige samtaler og informasjonsflyt mellom hjem og barnehage via hente / bringe situasjoner og via Transponder.

FAU (foreldrenes arbeidsutvalg) er ei arbeidsgruppe bestående av foreldre fra de ulike avdelingene. FAU samarbeider med barnehagens personale i forhold til arrangementer, dugnader og andre trivselstiltak til barnas beste gjennom året.

SU (samarbeidsutvalget) er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ bestående av foreldre, ansatte og politisk valgt eierrepresentant. De fremmer saker som er av interesse for fellesskapet. (f.eks. - godkjenne virksomhetsplanen til barnehagen og uttale seg om budet)

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Foreldre og personale har tett dialog om hvert enkelt barn
- ❖ Personalet involverer foreldre i barnehagens planer og innhold, blant annet barnehagens virksomhetsplan
- ❖ Barnehagen inviterer til foreldremøte 2 ganger pr. år (høst og vår)
- ❖ Barnehagen inviterer nye foreldre til informasjonsmøte før oppstart (sommer)
- ❖ Det tilbys to utviklingssamtaler til foreldre hvert år (høst og vår)
- ❖ Det tilbys oppstarts samtale for nye barn etter en liten tid i barnehagen
- ❖ Det er alltid tid og rom for en samtale med foreldre hvis dere ønsker det.

Andre naturlige samarbeidspartnere for Noresund barnehage

Krøderen barnehage, Krødsherad skole, SFO, Helsestasjon m/helsesykepleier og barnekoordinator, fysio- og ergoterapeut, BTI (bedre tverrfaglig innsats,) tannlege, psykiatrisk sykepleier, interkommunal PPT, barnevern, NAV og andre kommunale etater.

Trafikksikker kommune og barnehage

Høsten 2019 ble Krødsherad kommune godkjent som trafikksikker kommune, denne avtalen ble fornyet høsten 2022. i den sammenheng har vi forpliktet oss til å belyse dette i barnehagen.

For Noresund barnehage vil dette bety:

- ❖ Barna skal lære trafikkregler for fotgjengere
- ❖ Barna lærer om og bevisstgjøres viktigheten av å bruke sine sanser i trafikken
- ❖ Barn og voksne skal alltid ha på seg gule vester med refleks, når de beveger seg utenfor barnehagens område
- ❖ Barna lærer om bruk av sykkelhjelmer, refleks, riktig sikring av sete og belte i bil
- ❖ Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester
- ❖ Barnehagen har rutiner som er gjort kjent for personalet når det gjelder håndtering av uforutsette hendelser som kan oppstå på tur - beredskapsperm
- ❖ Personalet tar sikkerhetskurs en gang pr. år - sikkerhetsrommet
- ❖ Trafikksikkerhet er et årlig tema på foreldremøtene
- ❖ Sikring av barn i bil til og fra barnehagen følges opp av barnehagen
- ❖ Årlige rutiner og gjennomgang i forhold til sikkerhet knyttet opp til henting / levering på barnehagens parkeringsplass, port og kjøremønster

Kjennetegn på vår praksis vil være:

- ❖ Personalet tar det om med foreldre / foresatte hvis vi ser avvik på ovenfornevnte punkter.
- ❖ De voksne skal gå foran som gode rollemodeller når barnehagen er på tur utenfor barnehagens område.

BTI – bedre tverrfaglig innsats

Ressursteam – Informasjon til foresatte

Hva er et ressursteam:

Ressursteam er et lavterskeltilbud for alle barn, ungdom, foreldre, gravide og ansatte som jobber med barn og ungdom i Krødsherad kommune. Mange opplever at det dukker opp en uro, undring eller bekymring knyttet til barnet sin utvikling eller hverdag. Det er ikke alltid lett å sette fingeren på hva det dreier seg om, og man har behov for innspill og råd fra fagpersoner. Ressursteamet tar sikte på å bidra tidlig inn i en undring/bekymring og skal ha fokus på tidlig hjelp og riktige tiltak. Ved å ta en uro/undring/bekymring tidlig, kan man jobbe sammen for å hindre at utfordringer eskalerer. Det skal legges stor vekt på ressurser og mestring hos barn og foreldre/foresatte.

Hvem deltar:

Hver barnehagesone/skole har sitt faste ressursteam, og faste møtepunkt. I møtene som avholdes vil du/dere møte disse hjelpetjenestene: Helsestasjon/helsesykepleier, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og Barnevernstjenesten. I tillegg er barnets barnehage/skole representert i møtene. Fagpersonene er til stede som en veiledende tjeneste. De skal først og fremst stille med sin kompetanse og bidra med råd, veiledning og forslag til hvordan barnet, familien og barnehagen/skolen kan gi riktig og best mulig hjelp.

Målgruppe:

Ressursteam drøfter saker hvor det er behov for tverrfaglig kompetanse. Uro/undring/bekymringen kan være knyttet til barnets psykososiale utvikling, læring, utrygge eller endrede oppvekstvilkår, bekymringsfullt fravær m.m. Det skal ikke avholdes møte i ressursteam dersom barnet allerede har tiltak fra hjelpetjenestene.

Hva betyr det å avholde/delta på møtet:

Sammen med fagpersonene vil dere jobbe for å få en felles innsikt i problemstillingen, og i enighet komme frem til tiltak som kan utføres hjemme og i barnehagen/skolen. Hjelpetjenestene involveres ikke utover selve møtet, med mindre dere kommer frem til at det er behov for en bredere kartlegging eller oppfølging. Da vil fagpersonene anbefale en henvendelse videre. Ressursteam er også en arena der dere kan få informasjon om aktuelle hjelpetjenester og instanser som kan bistå dere og barn utover selve møtet.

Foreldredeltagelse:

Deltagelse av foreldre er en forutsetning for at møtene gjennomføres. Det betyr at dere skal ha samtykket til møtet i forkant, og at dere deltar i møtet. Før møtet skal dere ha mottatt tilstrekkelig informasjon om ressursteam og møtets hensikt. Foreldre som har deltatt i et møte skal få muligheten til å evaluere møtet.

Hva dokumenteres?

I forkant av møtet underskriver dere på et samtykke. Referat fra møtet deles med foreldre og legges i barnets mappe.

Miljøpedagogisk arbeid i barnehagen knyttet opp til

- ❖ Rammeplan for barnehagen og dens fagområder.
- ❖ FNs bærekrafts mål
- ❖ Miljøfyrtårnet – hva kan vi lære / gjøre for å bedre miljøet og øke forståelsen i forhold til miljøperspektivet

Høsten 2024 og våren 2025 har barnehagene i Krødsherad jobbet for å bli miljøfyrtårn sertifisert, dette har medført mange aha opplevelser og ny tenkning i forhold til hvordan vi kan jobbe med dette i barnehagen ut ifra barnas utviklingsnivå og alder. Slik at de får med seg gode holdninger, verdier, tanker og meninger i forhold til hvordan de kan påvirke miljøet rundt seg i forhold til økonomi, sosiale forhold og naturen. Barnehagen ble miljøfyrtårn sertifisert 1.4.2025.

Rammeplan for barnehagen

– i rammeplanens verdigrunnlag står det at vi skal fremme bærekraftig utvikling, barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, samfunnet og naturen. Denne læringsprosessen skjer i hverdagssituasjoner hvor vi som gode rollemodeller fremmer holdninger, verdier og praksis for bærekraftig utvikling.

Ungene må i det daglige få oppleve å være en del av et demokratisk samfunn, hvor de ser og opplever at deres mening blir sett, hørt og møtt slik at de får en forståelse av at de kan være med å påvirke det som skjer rundt seg.

Vi må lære de og la de erfare at deres valg spiller en rolle for hvordan mennesker, samfunnet, dyr og naturen, ja hvordan alt rundt oss har det, utvikler seg å påvirkes av oss og det vi gjør.

Dette vektlegges i alle fagområdene i rammeplanen, men vi fokuserer mest på følgende 3 fagområder for å belyse dette i barnehagens hverdag.

- ❖ Kropp, bevegelse, mat og helse.
- ❖ Natur, miljø og teknologi.
- ❖ Nærmiljø og samfunn.

Hvordan gjøre dette i praksis: Vi må tenke læring i et livsløps perspektiv.

- ❖ Vi må hjelpe barna til å utvikle gode vaner og rutiner i forhold til egen kropp, fysisk aktivitet, fysisk og psykisk helse og mat.
- ❖ Bli glad i naturen gjennom opplevelser og erfaringer som vil hjelpe de til å forstå naturens egenart, slik at de vil se verdien av den, respektere den, ha et ønske om å ta vare på og verne om den.
- ❖ Utforske nærmiljøet og skape en tilhørighet.
- ❖ Utvikle forståelse av bærekraftig mangfold og viktigheten av dette.
- ❖ Lære at våre valg påvirker alt rundt oss.
- ❖ Få forståelsen av dette ved å få være med i ulike demokratiske prosesser i hverdagen, vi starter i nære relasjoner og setter i gang ringer som vil spre seg ut i nærmiljøet, samfunnet og verden på sikt.
- ❖ Få en forståelse av at alle rundt oss, det være seg mennesker, dyr, natur, samfunn mm. skal ha det bra og best mulig – formidle holdninger, verdier, respekt og væremåter som viser dette i praktiske gjøremål i hverdagen.

FNs Bærekrafts mål

Hvordan gjøre dette i praksis: Vi må tenke læring i et livsløps perspektiv.

Ved å bli bevisst FNs bærekrafts mål og løfte de frem gjennom ulike prosjekter og temajobbing igjennom barnehageåret vil vi kunne formidle og lære barna hva de inneholder og utvikle en felles forståelse av hva de står for og betyr i daglige gjøremål.

Dette må legges til rette for, ut ifra barnas alder og utviklingsnivå og vil få en naturlig progresjon ettersom barnet vokser og utvikler seg. Mye av dette arbeidet handler om bevisstgjøring og refleksjon over egne holdninger og verdier.

Miljøfyrtårn arbeid i barnehagen

Alt vi har vært innom ovenfor vil favne miljøfyrtårn arbeid i vår barnehage, det er vi voksne som må gå foran å være gode rollemodeller for barna.

Hvordan gjøre dette i praksis: Vi må tenke læring i et livsløps perspektiv.

- ❖ Ta i bruk og la oss inspirere av det miljøpedagogiske opplegget som er utarbeidet fra Miljøfyrtårn i vårt daglige arbeid i barnehagen.
- ❖ Fremme holdninger, verdier og praksis for bærekraftige samfunn.
- ❖ Lære å ta vare på ting, minske vårt forbruk.
- ❖ Se gjenbruks verdi i ulike ting.
- ❖ Plukke søppel når vi er ute i naturen og ta med oss eget søppel hjem etter tur.
- ❖ Bli gode på kildesortering og få en forståelse av at dette er viktig og har en verdi.
- ❖ Bli bevisst matsvinn.
- ❖ Lære å spare på ressurser som vann, strøm, energi mm. (lukke dører, slå av lys, tappe minst mulig vann osv.)
- ❖ Ta vare på omgivelsene våre, vedlikeholde og vise hensyn.
- ❖ Lære om mat som resurs – bli bevisst matsvinn, forsyne oss flere ganger istedenfor å ta for mye og kaste.
- ❖ Tenke lokalt og nært nå vi skal handle.
- ❖ Sette oss mål inne på miljøfyrtårn siden årlig, som hjelper oss til å jobbe i riktig retning.

Vi må bli flinke til å vektlegge ovenfornevnte ting i det daglige og sørge for at barna får med seg gode holdninger, verdier og væremåter som de bærer med seg og formidler i hele sitt livsløp, da har vi alle en mulighet til å dra lasset sammen og påvirke i positiv retning. Sammen vil vi da legge til rette for bærekraftig utvikling og gode liv.

Videre oppmuntres dere til å besøke Krødsherad kommunes hjemmeside for mer informasjon knyttet opp til barns oppvekst i Krødsherad kommune.

(Denne siden skal revideres i løpet av 2025 - 2026)

Dere vil finne følgende informasjon under barnehage / skole.

Krøderen barnehage
Noresund barnehage
Søk barnehageplass
Barnehageruta 2025 - 2026
Trygt og godt barnehagemiljø
Vedtekter
Priser og betalingssatser
Gratis kjernetid
Redusert foreldrebetaling
Barnehageloven
Rammeplan
Smitteråd for barnehagebarn
Samarbeidsrutiner overgang barnehage - skole

Barnehagen

Alt jeg egentlig trenger å vite om hvordan jeg skal leve og hvordan jeg skal være, lærte jeg i barnehagen. Visdommen var ikke å finne på universitetet, men i sandkassa i barnehagen.

Dette var det jeg lærte:

- Dele med andre
- Opptre realt
- Ikke slå
- Legge ting tilbake der du fant dem
- Rydd i ditt eget rot
- Ikke ta noe som ikke er ditt
- Be om unnskyldning når du sårer noen
- Vask hender før du spiser
- Skyll ned etter deg på toalettet
- Du har godt av varme småkaker og kald melk
- Lev et avbalansert liv - lær litt og tenk litt, og tegn mal og syng, og dans og lek og arbeid hver dag
- Ta en liten lur hver ettermiddag
- Når du går ut i verden, så se opp for trafikken, hold hverandre i hendene, og hold sammen
- Vær oppmerksom på under. Husk det lille frøet som plantes: Røttene vokser nedover og planten vokser oppover, og egentlig er det ingen som vet hvordan eller hvorfor, men slik er vi alle sammen
- Gullfisk, hamstere, hvite mus og til og med det lille frøet i boksen med skumplast - alle dør. Det gjør vi også
- Og husk de første barnebøkene og det første ordet du lærte - det største av alle ord - SE!

Alt du trenger å vite er der et sted. Den gyldne regel og kjærlighet og grunnleggende hygiene. Økologi og politikk og sunn livsførsel.

Robert Fuglum

"Alt jeg egentlig trenger å vite, lærte jeg i barnehagen".
Fra "Uvanlige tanker om uvanlige ting". Cappelen 1989

Vi gleder oss til et supert barnehageår fylt med undring, gode stunder, opplevelser i bølter og spenn, nye vennskap og rikelig med muligheter for utvikling, lek og læring.

Har dere gode ideer til opplevelser, så må dere gjerne dele de med oss.

Hilsen personalet i Noresund barnehagen

Vertskap i verdensklasse!

Krødsherad
kommune

krodsherad.kommune.no

